

Akademia Młodego Ekonomisty

Dobrobyt

Mierniki wzrostu gospodarczego

**Prowadzący:
dr Artur Pomianowski**

Uniwersytet Szczeciński

6 grudnia 2018 r.

Czym jest dobrobyt?

Czym jest dobrobyt?

Dobrobyt - to stopień, w jakim dana osoba czuje się szczęśliwa lub zadowolona z życia

(N.G. Markiw, M.P. Taylor 2015, s.266)

Dobrobyt

Uwzględnia takie czynniki:

- materialny standard życia (dochód, konsumpcja i bogactwo, zamożność, majątek);
- zdrowie;
- edukacja;
- aktywność indywidualna obejmująca pracę;
- działalność polityczna i rządowa;
- społeczne koneksje i relacje;
- środowisko naturalne (obecne i przyszłe warunki);
- niepewność (zagrożenia) ekonomiczna i natury fizycznej

Czym jest wzrost gospodarczy?

Wzrost gospodarczy

Jeśli z roku na rok cała gospodarka państwa produkuje więcej towarów i/lub świadczone jest więcej usług – mamy wzrost gospodarczy

Wzrost gospodarczy

jest to ilościowe zwiększenie się z okresu na okres podstawowych wielkości ekonomicznych, a przede wszystkim dochodu narodowego / produktu krajowego brutto

Źródła wzrostu - KAPITAŁ I PRACA

- zwiększenie się zasobów czynników produkcji,
- postęp techniczny.

Wzrost gospodarczy

- Gdy pracownik jest w stanie więcej zarobić, źródłem wzrostu jest on sam – jego praca.
- Ale jeśli w tym samym czasie, gdy wzrosły zarobki, o tyle samo podniosły się ceny towarów (inflacja) to występuje **wzrost nominalny**.
- Realnie nie można teraz nabyć więcej dóbr.
- **Wzrost realny**, jest wtedy gdy produkujemy/zarabiamy więcej niż wynosi inflacja.

wzrost gospodarczy

- proces rozszerzania zdolności produkcyjnych gospodarki
- potocznie przyrost PKB lub DNB

Co jest gdy nie ma wzrostu?

Recesja

- Gdy sprzedaż i zyski nie rosną a spadają - w efekcie produkt krajowy brutto maleje, wtedy mamy do czynienia z recesją.

Recesja w kilku krokach

- popyt na dobra i usługi wytwarzane przez przedsiębiorstwa tworzące gospodarkę jest mniejszy niż ich produkcja.
- Przedsiębiorcy muszą ograniczyć zatrudnienie, często zwolnić część pracowników. (bezrobocie)
- Mniejsza sprzedaż może powodować kłopoty z płynnością (kredyty, pożyczki, zobowiązania, podatki)
- Upadłość

Wielki Kryzys

- <https://www.youtube.com/watch?v=l6MjVjqL1po>

DNB a PKB

DNB (GNP - **Gross National Product**) – DOCHÓD NARODOWY BRUTTO

PKB (GDP - **Gross Domestic Product**) – PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

PKB mierzy wartość dóbr i usług wyprodukowanych w określonym czasie (zwykle w ciągu roku) na terenie danego kraju, niezależnie od tego, do kogo należą czynniki produkcji.

DNB

DNB to PKB skorygowany o dochody netto z tytułu własności i pracy za granicą. Jeśli zagraniczni inwestorzy uzyskują ze swoich aktywów w danym kraju więcej niż lokalni inwestorzy ze swoich zagranicznych aktywów, to DNB jest mniejszy niż PKB. Jeśli z kolei zagraniczni inwestorzy zarabiają w danym kraju mniej niż inwestorzy z tego kraju za granicą, to DNB jest większy niż PKB.

PKB

jest najczęściej analizowanym wskaźnikiem makroekonomicznym, ze względu na fakt, iż uchodzi za najlepszy (choć nie doskonały) miernik dobrobytu.

- Regularnie obliczany
- wartość podaje się w USD,

umożliwia porównanie wartości tego wskaźnika pomiędzy różnymi krajami. Dlatego też wykorzystuje się go jako miarę wielkości gospodarek, która umożliwia porównywanie gospodarki w różnych okresach bądź też efektywność ekonomiczną różnych gospodarek.

Wzrost gospodarczy stanowi podstawę:

- wzrostu poziomu życia obywateli,
- wzrostu inwestycji,

a przez to lepszego rozwoju sfery budżetowej. Mówiąc o wzroście gospodarczym należy rozumieć sytuację, w której efekt gospodarowania społeczeństwa z roku na rok poprawia się, poprzez stałe zwiększanie zdolności danego kraju do produkcji towarów i usług pożądaných przez ludzi.

PKB A ZADŁUŻENIE PAŃSTWA?

Zgodnie z art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

„nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy $\frac{3}{5}$ wartości rocznego produktu krajowego brutto”.

CZY TE MEIRNIKI SĄ UNIWERSALNE

Wzrost wskaźnika PKB oznacza poprawę stanu gospodarki, wzrost produkcji przemysłowej oraz eksportu, wpływa również na przyływ zagranicznych inwestycji. Nic więc dziwnego, iż rosnące PKB jest dla każdej ekipy rządzącej powodem do zadowolenia.

CZY PKB JEST MIERNIKIEM JAKOŚCI ŻYCIA?

Nie zawsze jednak przyrost PKB jest odczuwany przez społeczeństwo i przekłada się na poprawę standardu życia, o czym najlepiej świadczą np. odczucia Polaków. Choć w 2011 roku PKB wzrosło o ponad 4% (a więc - teoretycznie - o tyle samo wzrósł nasz dobrobyt), co czwarty Polak stwierdził, iż jego sytuacja materialna uległa pogorszeniu.

Jakie mogły być tego przyczyny?

PKB a jakość życia?

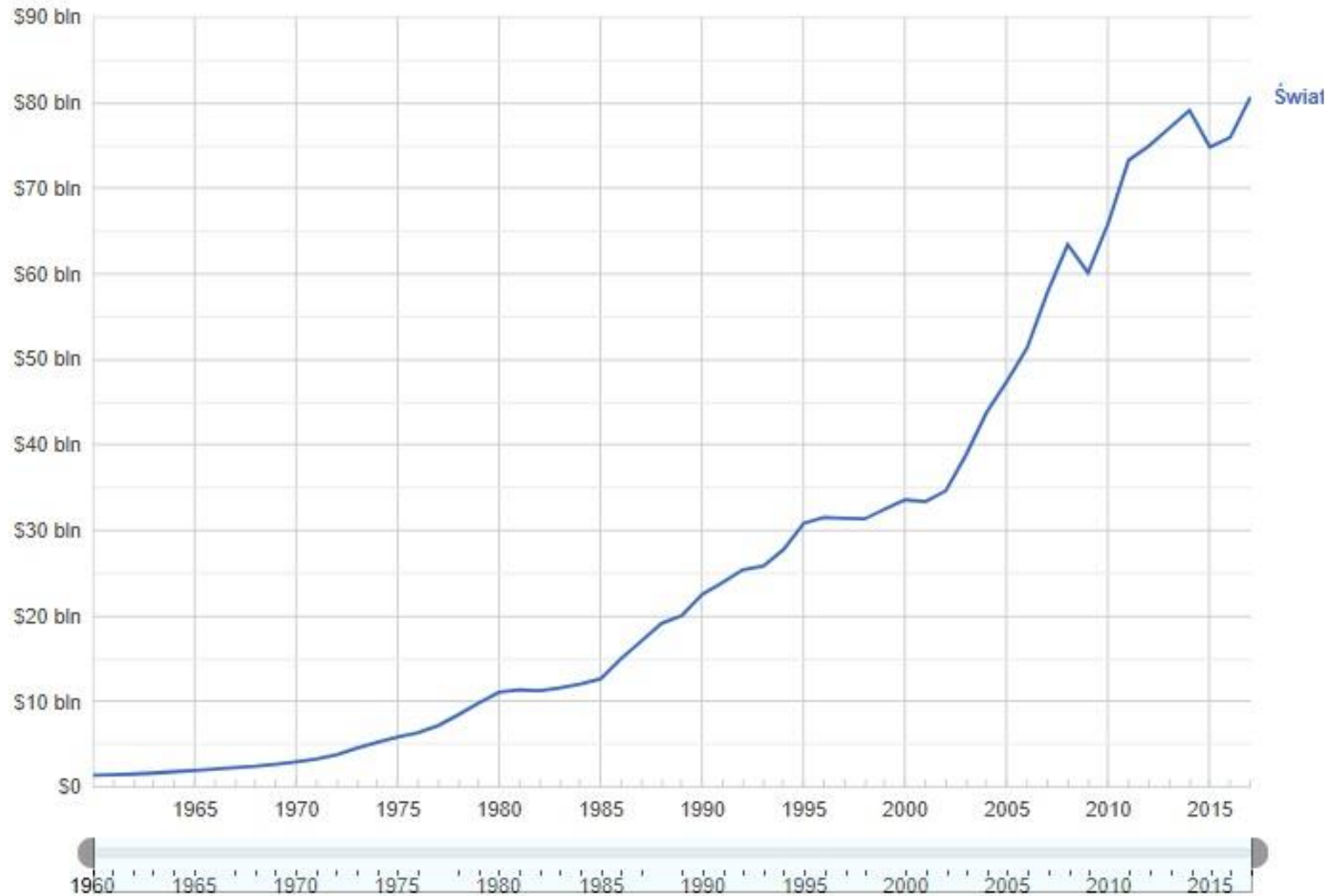
Powyżej granicy ubóstwa zamożność społeczeństwa nie przekłada się już w bezpośredni sposób na poziom satysfakcji z życia. Dzieje się tak m.in. dlatego, że większość ludzi przywiązuje dużą wagę do **czasu wolnego**, a jego ilość nie jest uwzględniana w standardowych miarach dobrobytu.

Przykład

Poziom PKB per capita w Polsce i na Litwie jest zbliżony, ale żeby go wypracować, statystyczny Polak pracuje rocznie (według OECD) o 100 godzin więcej niż przeciętny Litwin (w 2015 r. 1963 godziny w porównaniu 1860)

PKB DYNAMIKA ŚWIAT

Produkt Krajowy Brutto

Źródło danych: [Bank Światowy](#) Ostatnia aktualizacja: 6 lip 2018

PKB - KTO GDZIE?

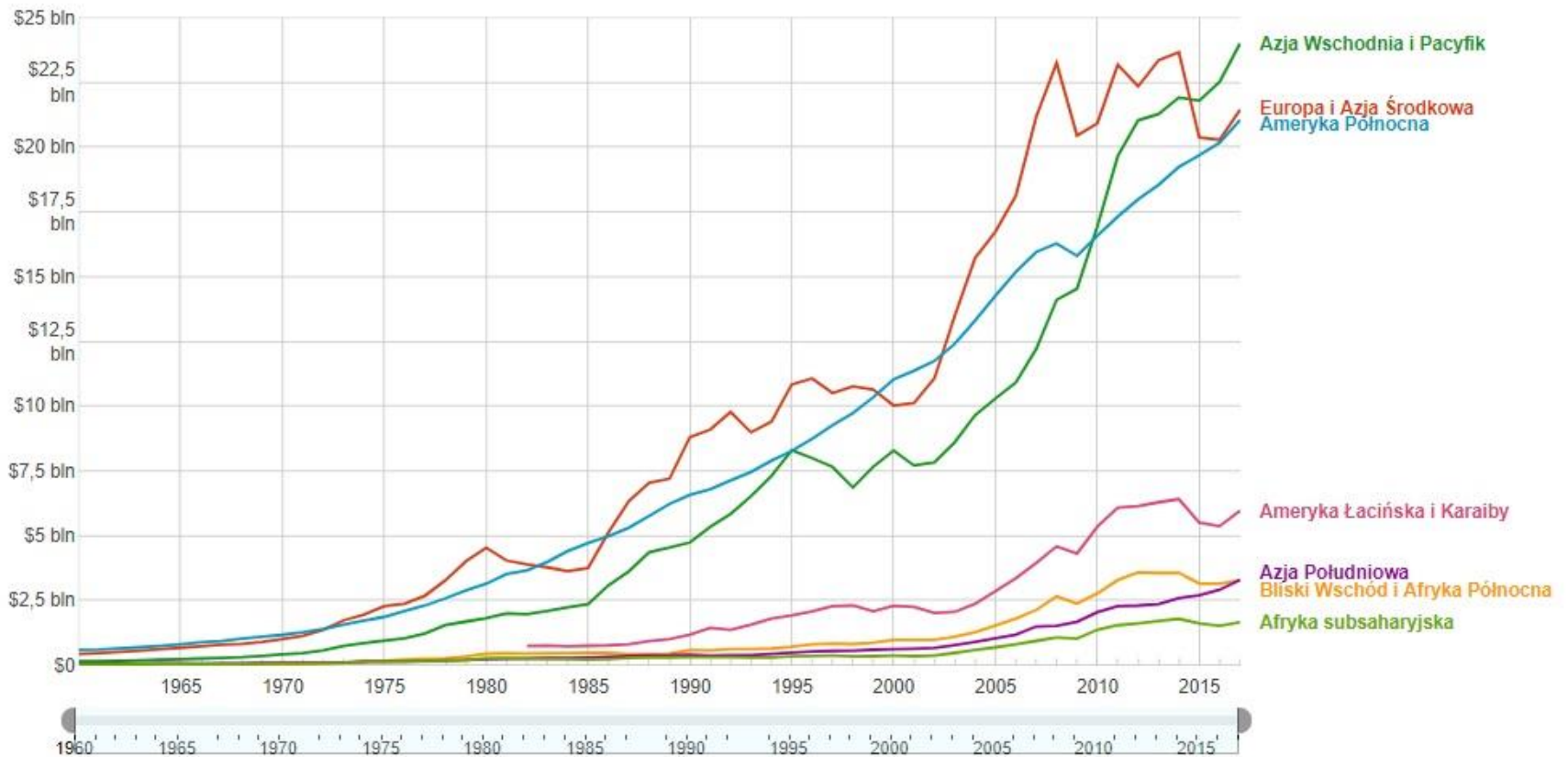
Kraje ?

Źródło danych: Bank Światowy Ostatnia aktualizacja: 6 lip 2018

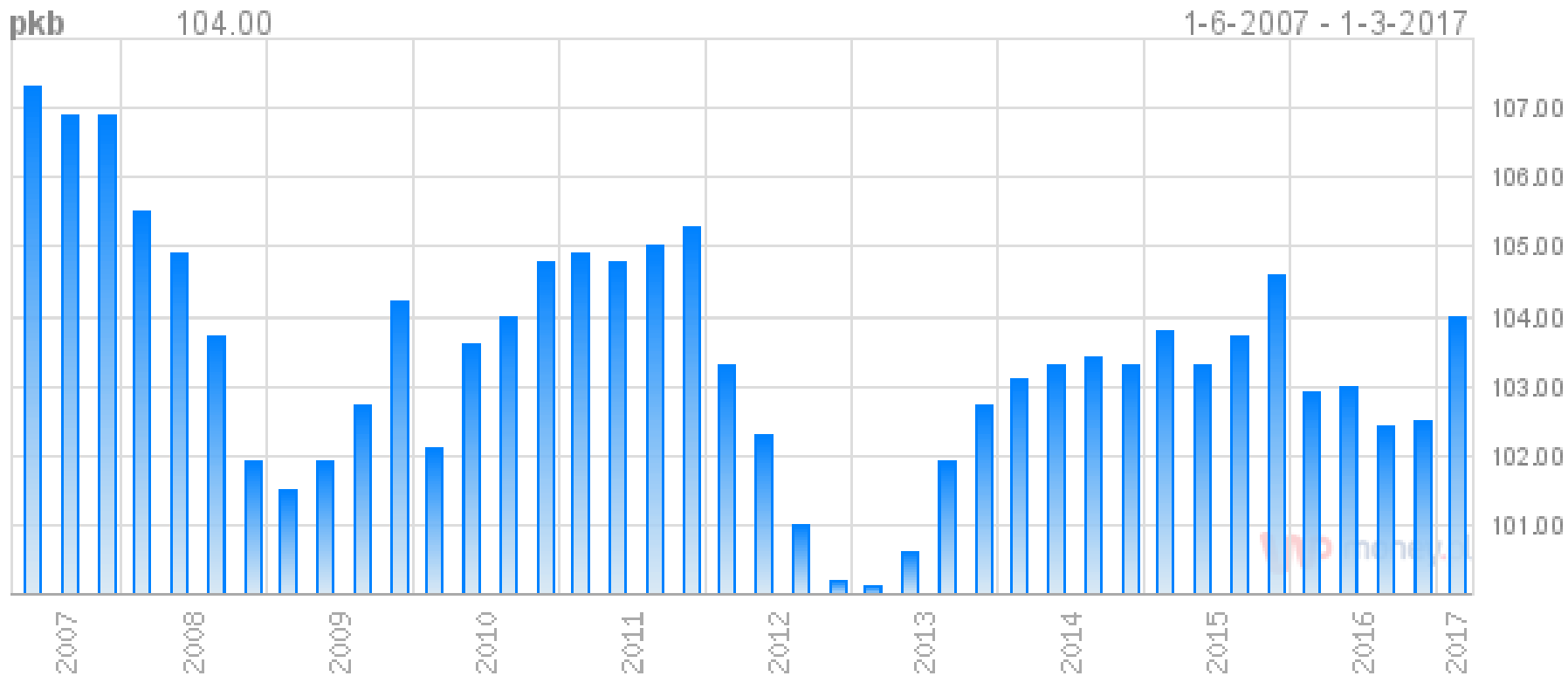
PKB DYNAMIKA ŚWIAT

Produkt Krajowy Brutto

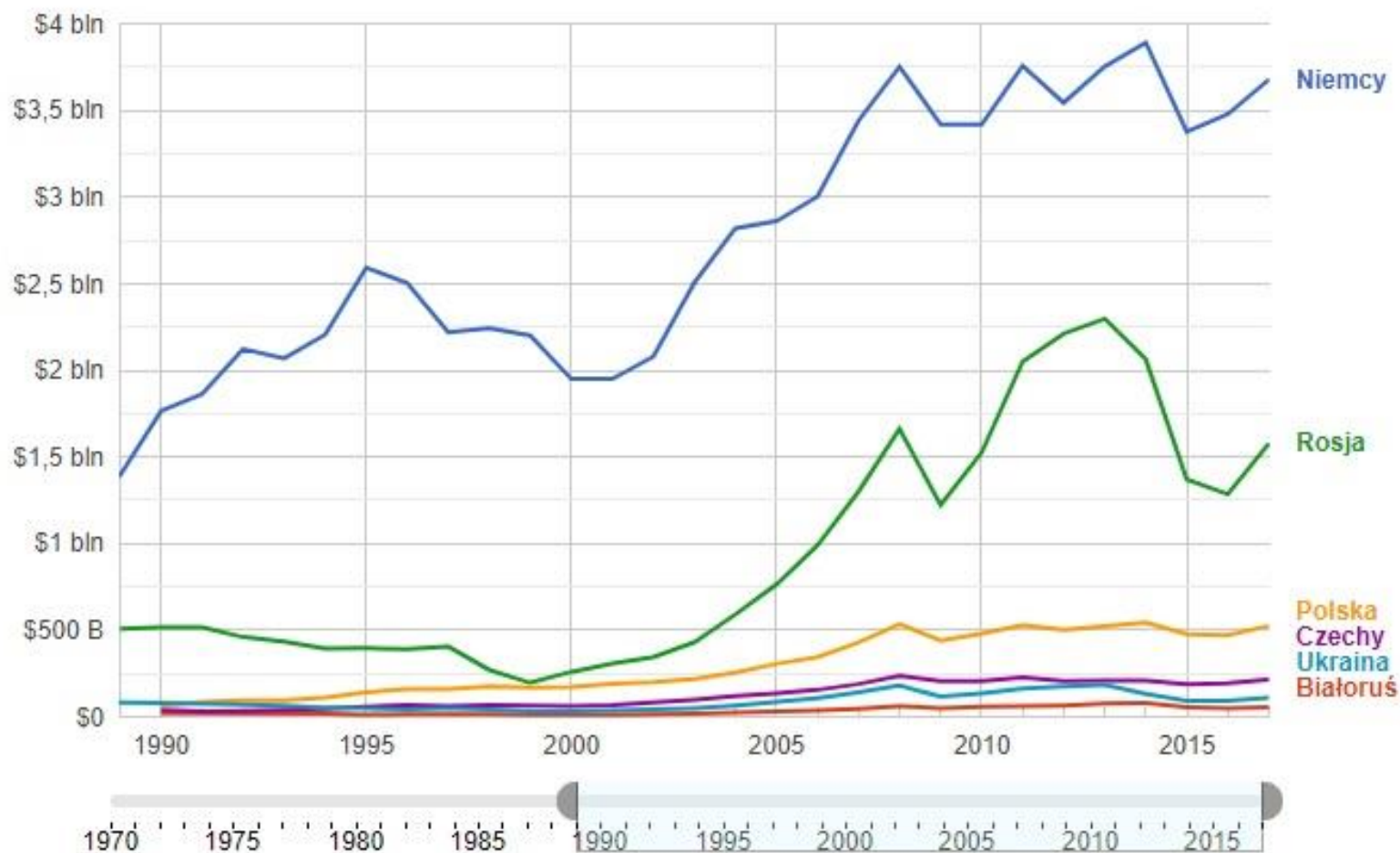
Źródło danych: Bank Światowy Ostatnia aktualizacja: 6 lip 2018

Dynamika PKB - POLSKA

DYNAMIKA PKB „sąsiedzi”

Produkt Krajowy Brutto

Źródło danych: Bank Światowy Ostatnia aktualizacja: 6 lip 2018

Państwa	PKB USD	mln mieszkańców	PKB USD/pc
Luksemburg	62,4	0,6	104000
Belgia	492,7	11,4	43300
Holandia	826,2	17,1	48223
Razem	1381,3	29,1	

Państwa	PKB USD	mln mieszkańców	PKB USD/pc
Chorwacja	54,85	4,2	13300
Bułgaria	56,83	7,1	8000
Słowacja	95,77	5,4	17600
Węgry	139,1	9,8	14222
Rumunia	211,8	19,6	10800
Czechy	215,7	10,6	20300
Polska	524,5	38	13800
Razem	1298,55	94,7	

Państwa	PKB USD	mln mieszkańców	PKB USD/pc
Litwa	47,17	2,9	16680
Łotwa	30,2	2	15590
Estonia	26	1,3	19700
Razem	103,37	6,2	

Ukraina **112,2** **44,8** **2630**

GDZIE JEST POLSKA??

PKB = 23. na 200 na świecie (8. gospodarka UE)

PKB per capita = 51. na 200 na świecie (24. w UE)

HDI

Wskaźnik Rozwoju Społecznego

HDI (ang. Human Development Index)

Wykorzystywany przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ ang. UN)

Co mierzy HDI

Do obliczenia syntetycznego miernika HDI wykorzystywane są miary obejmujące trzy sfery życia (zdrowia, edukacji oraz dochody ludności). Do pomiaru wskaźnika HDI służą poniższe wskaźniki:

- średnia długość życia
- ogólny wskaźnik skolaryzacji brutto dla wszystkich poziomów nauczania
- wskaźnik umiejętności czytania ze zrozumieniem i pisania tj. wskaźnik analfabetyzmu
- PKB per capita w USD liczony wg parytetu nabywczego waluty

HDI

- Wartość wskaźnika HDI zawiera się w przedziale od 0 do 1. Wyniki uzyskiwane dzięki zastosowaniu Wskaźnika Rozwoju Społecznego pozwalają pogrupować kraje na trzy podstawowe grupy:
 - kraje wysoko rozwinięte 0,8 - 1,0
 - kraje średnio rozwinięte 0,5 - 0,8
 - kraje słabo rozwinięte 0,2- 0,5

GDZIE JEST POLSKA?

- 36 miejsce na 188 państw, wartość wskaźnika **0.855**
- **Liderzy:** Norwegia (0,95), Australia, Dania, Singapur Holandia, Islandia, Irlandia, Szwajcaria, USA, Kanada,
- **Listę zamykają:** Gwinea, Burundi, Burkina Faso, Czad, Niger, Republika Środkowoafrykańska (około 0,35)

Better Life Index (BLI)

OECD - Organisation for European Cooperation and Development) Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)

.Jest to organizacja zrzeszająca 34 kraje, w tym 21 europejskie (wraz z Polską) oraz takie państwa jak np. Australia, Kanada, Japonia, Korea Południowa czy Meksyk.

Co uwzględnia Better Life Index ?

Spółeczeństwo	Edukacja	Środowisko	Zaangażowanie społeczne
Zdrowie	Mieszkania	Dochody	Praca
Zadowolenie z życia	Bezpieczeństwo	Work-life balance	

POLSKA

Housing

3.5

Income

1.3

Jobs

5.2

Community

7.7

Education

8.5

SZWECJA

Housing

6.3

Income

5.0

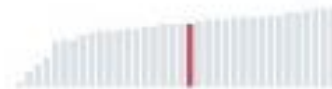
Jobs

7.8

Community

8.2

Education

8.0

Które miejsce ma Polska

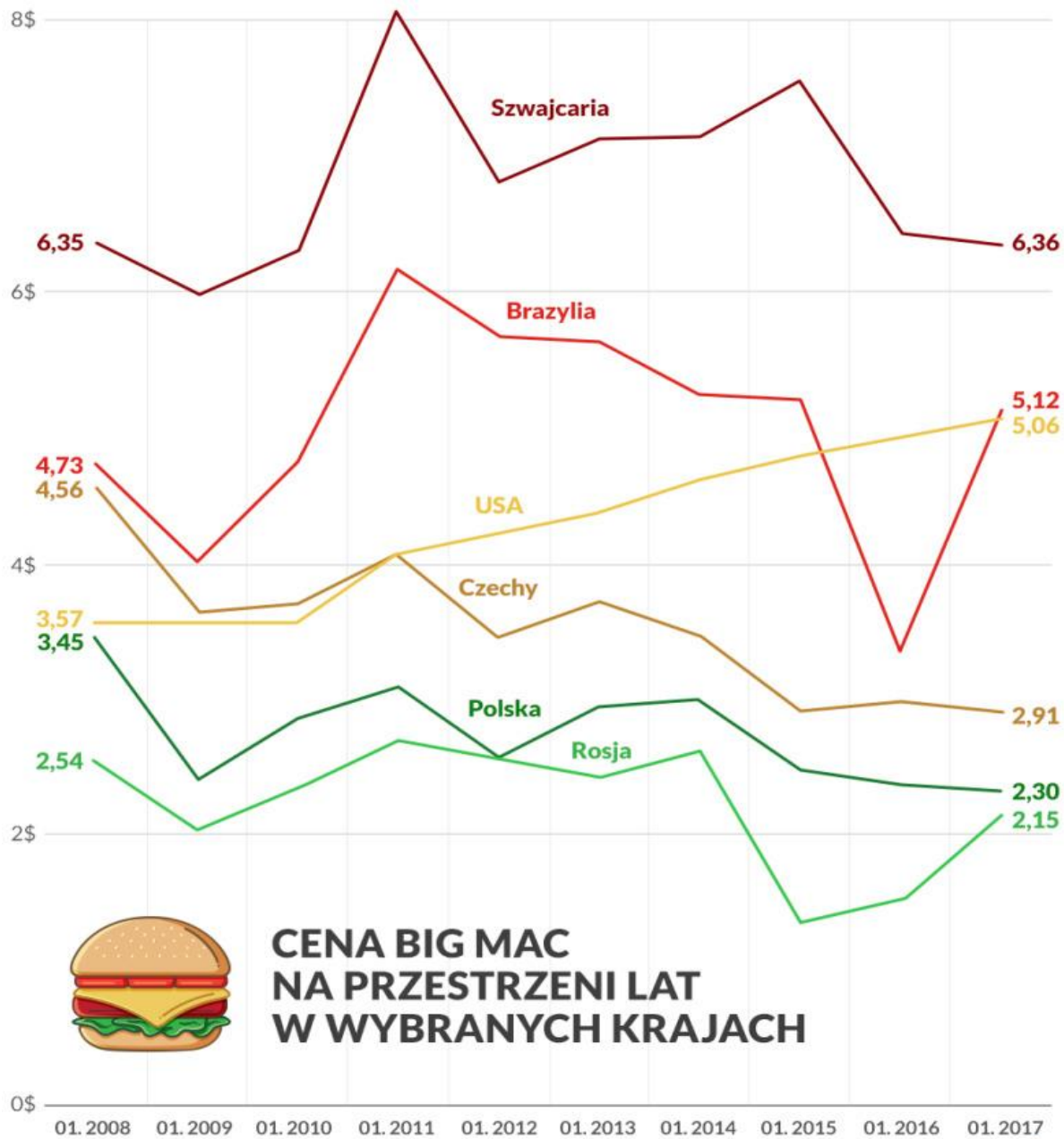
27. na 34 badane państwa liderem jest Australia

Wskaźnik Big Maca

Wskaźnik Big Maca (*Big Mac Index*)

Nieformalny wskaźnik pomiaru parytetu siły nabywczej wprowadzony przez brytyjski tygodnik „The Economist” we wrześniu 1986.

CENA BIG MAC NA PRZESTRZENI LAT W WYBRANYCH KRAJACH

Big Maca jako indeks bogactwa UBS

Bank UBS wykorzystał do obliczania czasu pracy potrzebnego do zakupu kanapki w największych miastach świata (średnie wynagrodzenia porównane z lokalnymi cenami Big Maca). W 2012 roku **liczba minut** pracy potrzebna do zarobienia na jednego Big Maca w wybranych miastach wyniosła:

- Tokio – **9** (1. miejsce) Nowy Jork, Hongkong – **10**
- Chicago, Toronto, Los Angeles – **11** Sydney, Nikozja, Miami, Dubaj – **12**
- Kair – **67** (69. miejsce) Nairobi(Kenia) – **84** (72. miejsce)

Zadanie – do przemyślenia

- przeciętne wynagrodzenie w trzecim kwartale w Polsce w 2018 r. wyniosło 4580,20 zł brutto.

Brutto	ZUS	Składka na ub. zdrow.	Zaliczka na podatek	Netto
4580.20	627.94	355.7	405	3191.56

- Liczba pracujących dni w 2018 roku = 250
- 8 godzin dziennie
- Ile musimy pracować na Big Maca (10,50)?, a ile na 60 m² mieszkania (5240/m²)?

CZYM JEST DOBROBYT, DOBRE
ZYCIE, CO PRZYCZYNIĄ SIĘ DO
WZROSTU GOSPODARCZEGO I
LEPSZEGO ŻYCIA MIESZKAŃCÓW?

KIEDY ŻYJE SIĘ DOBRZE?

CO JEST WAŻNE PRZY POSTRZEGANIU
DOBROBYTU?

CO POMAGA PRZYCIĄGNAĆ INWESTORÓW?

CO TRZEBA ELIMINOWAĆ?